

Conferința anuală IER

Provocări politice și economice: răspunsuri pentru Europa

(Hotel Intercontinental, sala Ronda)

- SINTEZĂ -

Institutul European din România (IER) a organizat în data de 11 decembrie 2014 conferința anuală cu tema *Provocări politice și economice: răspunsuri pentru Europa*. Evenimentul, organizat cu sprijinul **Fundației pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă - Eurofound** (Dublin) a găzduit, totodată, și cea de-a cincea ediție a decernării Premiilor de Excelență IER, acordate în acest an emisiunilor radio și TV, precum și platformelor on-line pe tematica europeană, pentru promovarea spiritului și valorilor europene. La conferință au fost prezenți reprezentanți ai Guvernului României, ai ambasadelor statelor membre UE la București, precum și renumiți experți și analiști economici, cercetători specializați în problematica afacerilor europene și în domeniul politicii externe din țară și din străinătate.

Conferința a fost deschisă de dna **Gabriela Drăgan**, Prof.univ.dr., Director general al Institutului European din România care, în calitate de moderator al sesiunii introductive, a precizat principalele trei obiective ale conferinței care corespund și sesiunilor de prezentări și discuții. Astfel, prima sesiune a conferinței avea ca temă principalele provocări și priorități ale Uniunii Europene, precum și instrumentele pe care UE le are la dispoziție pentru a răspunde acestor provocări. Cea de-a doua sesiune aborda problematica socială legată de condițiile de viață și de muncă în UE și instrumentele de sprijin în vederea îmbunătățirii acestora. Dna Drăgan a menționat că, începând cu anul 2014, IER este corespondent național al Eurofound. De asemenea, dna Drăgan a amintit participanților că, în finalul evenimentului urma să aibă loc festivitatea de decernare a Premiilor de Excelență IER, ediția a V-a.

Secretarul de Stat în Ministerul Afacerilor Externe, dl **George Ciamba**, și-a început discursul cu o interogație privind starea actuală a Uniunii Europene și a continentului european. În opinia sa, titlul conferinței marchează întocmai realitatea europeană și precizează câteva dintre provocările UE și anume: situația de conflict din vecinătatea estică și din Orientul Mijlociu, creșterea șomajului, criza datoriilor suverane, creșterea sentimentelor antieuropene, dar mai ales o criză socială, în fața căreia UE are nevoie de răspunsuri corelate și eforturi conjugate atât din partea instituțiilor europene, cât și din partea statelor membre. În ceea ce privește perspectiva României, apreciază susținerea investițiilor atât la nivel național, cât și la nivel european, considerând *Pachetul Juncker* un semn foarte puternic adresat mediului privat și un stimul de relansare care să favorizeze creșterea economică și crearea de locuri de muncă. România sprijină metoda comunitară și întărește ideea de succes a extinderii UE, apreciind Parteneriatul Estic drept un proiect regional cu valoare adăugată la care țara noastră trebuie să răspundă prin expertiză și cunoaștere a unei bune politici de vecinătate.

Dl **Codrin Scutaru**, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a evidențiat faptul că domeniul social trebuie abordat prin multitudinea de implicații și transformări continue care se înregistrează la nivelul UE și la nivelul fiecărui stat membru. În prezent, problematica șomajului este una dintre provocările cele mai importante cu care statele membre se confruntă, iar riscul major este îndreptat către o parte semnificativă din populația activă și anume populația tânără, în special din mediul urban. Transferând această perspectivă la situația din România, dl Scutaru identifică drept priorități ale guvernului o serie de mecanisme care să stimuleze ocuparea forței de muncă, și care să fie în corelație cu principiile europene de solidaritate dar și de afirmare individuală. Dincolo de aceste priorități, printre provocările imediate cărora România trebuie să le răspundă având o viziune pe termen lung se numără și chestiunea dialogului cu societatea civilă,

strategiile de incluziune, în special în contextul îmbătrânirii active, dar și situația românilor din străinătate și diminuarea fenomenului de turism social combătut la nivelul Uniunii Europene. O atenție deosebită a fost îndreptată către cetățenii de etnie romă spre o mai bună integrare a acestora și măsuri care să faciliteze accesul la educație și protecția copiilor.

Dl **Leonard Orban**, președintele Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a introdus încă de la începutul discursului său o observație personală privind interesul scăzut în România pentru temele europene și o existență firavă a dezbaterilor privind aceste teme. Domnia sa identifică o serie de provocări politice la nivelul UE care s-au accentuat odată cu proba democratică a alegerilor europarlamentare din luna mai a acestui an. Configurarea din ce în ce mai puternică a unor partide de extremă dreaptă în unele din statele membre, precum și mișcările populare de susținere a acestora din urmă pe chestiuni de maximă sensibilitate pentru întreg continentul european, și în mod special pentru UE – cum ar fi chestiunea imigranților – demonstrează o capacitate scăzută a liderilor politici europeni de a explica situația și de a găsi soluții în fața acestor probleme. Dl Orban a identificat și alte provocări care aduc atingere construcției europene: mișcările centrifuge din Spania sau Marea Britanie, instalarea unor forme alternative de democrație, presiunea binomului franco-german sau poziția schimbătoare a Marii Britanii. Integrarea aprofundată a României trebuie să capete forma unui deziderat, astfel încât, dincolo de mecanismele de verificare încă active asupra țării noastre, calitatea guvernantei și capacitatea administrativă să devină subiecte de maximă preocupare și de soluționare imediată.

Dna **Christine Aumayr-Pintar**, Director Program EurWORK, Eurofound Irlanda, a realizat o introducere a uneia dintre cele mai vechi organizații la nivelul Uniunii Europene – Fundația pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă, cu sediul la Dublin, Irlanda, cu reprezentare și în România. Instrumentele pe care organizația le folosește pentru identificarea principalelor probleme de ordin social, economic sau politic sunt grupate în două categorii și anume: elaborarea de studii privind condițiile de muncă, calitatea vieții și relațiile industriale, precum și două instituții de observare și monitorizare – Centrul European de Monitorizare a Schimbărilor și Observatorul European a Vieții de Lucru. Unul dintre principalele avantaje ale Fundației și ale sistemului de lucru îl reprezintă rețeaua de corespondenți europeni care comunică prin diferite rapoarte, articole, studii de reprezentare și care oferă informații contextuale din diferitele state membre ale UE.

Prima sesiune, moderată de dl **Cristian Ghinea**, Director Centrul Român pentru Politici Europene, și-a propus să aducă în discuție principalele provocări în domeniul economic, dar și politic, precum și răspunsurile pe care UE trebuie să le aducă în acest context.

Dl **Leonard Orban**, Președinte al Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, și-a concentrat argumentația în cadrul acestei sesiuni în primul rând asupra provocărilor economice, prin sublinierea faptului că încă nu este depășită criza datoriei suverane, riscul de deflație fiind în continuare prezent, iar descurajarea investițiilor reprezintă principala problemă din zona UE. Esențial pentru a se împiedica ceea ce capătă tot mai mult contur în "deceniul pierdut" este necesar să se sprijine investițiile atât la nivel național, cât și la nivel transnațional. În continuare, România, trebuie să susțină demersurile pentru intrarea în zona euro, care tinde să devină un nucleu dur din punct de vedere politic.

Dl **Dan Petre**, Directorul Institutului Diplomatic Român, configurează riscurile de ordin politic din afara UE, dar care țin de ordinea internă a Uniunii. Astfel, domnia sa indică rolul de actor strategic al UE și organismele și mecanismele prin care UE este identificată pe scena politică globală. În acest sens consideră un prim pas foarte important crearea Serviciului European de Acțiune Externă, organism care trebuie corelat cu ceilalți factori de decizie ai Uniunii: Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul, astfel încât să se poată vorbi despre o uniune politică veritabilă. Necesitatea unei reconfigurări instituționale pe baza negocierilor unui nou tratat al Uniunii, precum și asumarea poziției de *hard power* în relație cu terții, din punct de vedere militar și din punctul de vedere al credibilității pe plan extern, reprezintă, în viziunea dlui Dan Petre, principalele răspunsuri pe care UE trebuie să le aibă în vedere pe fondul acestor coliziuni de interese și crize identitare.

Dl **Aurelian Dochia**, Analist Economic, observă rotația ciclică a crizelor ce au traversat UE în ultimii ani, plecând de la criza financiară cu implicații asupra sectorului social, pentru ca anul 2014, cu ocazia noilor alegeri europarlamentare și pe fondul ascensiunii partidelor eurosceptice sau chiar antieuropene în diverse state membre, să configureze o criză politică. Astfel, în opinia sa, orice semnal de pe scena politică poate să influențeze piețele financiare, dar poate avea și implicații pe plan social, prin îngrădirea

unora dintre principalele libertăți în spațiul comunitar – libertatea de mișcare a persoanelor, bunurilor, capitalurilor. Marea provocare pentru omul politic european rămâne valabilitatea legitimității sale în condițiile în care trebuie să răspundă unor curente de opinie cât mai diverse și a unor interese naționale care revin și sunt din ce în ce mai mult relegitimizate.

Dl **Liviu Mureșan**, Președintele Fundației EURISC, și-a început discursul prin a compara situația actuală de pe scena internațională cu o „matrioska”, care lasă să se întrevadă diverse aspecte ale problematicii internaționale pe măsură ce acestea evoluează. În prezent ideea de război rece a reînceput să fie abordată atunci când se face referire la problema ucraineană. Vorbitorul a subliniat cât este de important să ne gândim la ceea ce este/părea de neimaginat, într-un timp în care vechile concepții despre rolul și influența Uniunii Europene bazate pe puterea soft sunt puse sub semnul întrebării.

În încheierea primei sesiuni, dl **Gelu Trandafir**, Director pentru Comunicare în cadrul Freedom House România, a afirmat că vulnerabilitățile Uniunii Europene precum neintegrarea valurilor de imigranți, alienarea opiniei publice și a comunităților religioase creștine, sunt capitalizate de către Federația Rusă. Regimul de la Kremlin pretinde, prin intermediul propagandei și a partidelor europene de extremă dreaptă, că Rusia este un apărător al familiei tradiționale și al dreptului la viață, când realitatea din acest stat este cu totul alta, cel mai îngrijorător aspect fiind acela că imaginea prezentată de regimul rus ajunge să fie crezută în Occident.

În cadrul sesiunii de dezbateri au fost aduse în discuție riscurile prezentate de Uniunea Europeană în momentul lărgirii cu alte 12 state noi. Contrar așteptărilor, aceste state au reușit să adopte normele comunitare și să participe activ la luarea deciziilor. Falia care este prezentă în cadrul Uniunii nu este cea dintre est și vest ci cea dintre nord, reprezentat de țările mai dezvoltate și sud, mai puțin dezvoltat economic.

Sesiunea a doua, moderată de dna **Manuela Proteasa**, Director al Euractiv.ro, a accentuat principalele realități și perspective privind condițiile de viață și de muncă în UE, făcând referire la ceea ce Human Development Index realizat sub egida ONU marchează ca fiind gradul de fericire al oamenilor.

Dna **Christine Aumayr-Pintar**, Director program EurWORK, Eurofound, Irlanda a început prin a prezenta noua platformă online a Eurofound. Aceasta punctează faptul că Eurofound este o organizație matură la nivelul valorilor europene cu existență de peste 14 ani, fiind interesați de îmbunătățirea calității vieții și a creșterii locurilor de muncă. Studiile întreprinse au relevat faptul că în România persoanele sunt cel mai puțin mulțumite în ceea ce privește numărul de ore lucrate, iar respondenții au afirmat că orele de lucru nu se potrivesc cu planurile de întemeiere a unei familii. Expunerea la riscuri fizice la locul de muncă s-a diminuat considerabil, dar se află totuși la un nivel ridicat raportat la media europeană.

Dl **Alexandru Alexe**, Manager Public, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Membru în Consiliul de Conducere Eurofound, a atras atenția asupra faptului că în 2012, rata de ocupare a tinerilor din România a fost de doar 23,9%, față de media europeană de 32,9%. Pe viitor se preconizează un declin demografic, stabilirea unui echilibru dintre profesie și familie, și o reconsiderare a procentului alocat învățământului și educației, dar și a legislației în domeniul dialogului social.

Dl **Bogdan Iuliu Hossu**, Președintele Confederației Naționale Sindicale Cartel Alfa, consideră că locurile de muncă, condițiile de viață și de muncă reprezintă sursa principală a disputelor politice și a situațiilor conflictuale care apar din ce în ce mai des și care împing multe grupuri către xenofobie și către mișcări de stradă greu controlabile. Obiectivul UE de reindustrializare are ca țintă crearea de noi locuri de muncă decente și creșterea bunăstării generale - aspecte care reprezintă scopul principal al dezvoltării economice.

Dl **Adrian Marin**, Confederația Sindicatelor Democratice din România, Membru în Consiliul de Conducere Eurofound, România, și-a exprimat dorința realizării unui dialog social eficient între patronate și sindicate, revenirea la legislația anterioară anului 2011 și o reprezentare mai bună a salariaților prin îmbunătățirea relațiilor de muncă.

Dl **Liviu Rogojinaru**, Vicepreședinte al Consiliului Național al Intreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, a avut o abordare specifică unui reprezentant al lumii de afaceri. În opinia domniei sale, IMM-

urile trebuie să fie ajutate să-și sporească importanța pe piață, iar România trebuie să preia exemplul comunitar care a valorificat și valorifică în continuare resursa umană și încurajează inventivitatea la nivelul întreprinderilor de acest fel. A menționat intervenția europeană prin Strategia Europa 2020 asupra mediului de afaceri și a subliniat importanța unor programe coordonate care să încurajeze spiritul antreprenorial în special în rândul tinerilor, atât la nivel național, cât și la nivel european.

În încheierea acestei sesiuni a luat cuvântul dna **Clara Volintiru**, Lector univ.dr., ASE și Analist PRIAD, care a insistat asupra convergenței între creșterea economică și bunăstarea populației și a forței de muncă. Riscurile majore asupra cărora UE, dar și statele membre trebuie să intervină în mod categoric sunt reprezentate în continuare de șomaj, dar și de o distribuție inegală a veniturilor. Una dintre soluțiile pe care dna Volintiru le subliniază în fața acestor decalaje este un model de creștere bazată pe cunoaștere și specializare tehnologică. Astfel, România poate să beneficieze de o recapitalizare a generației tinere prin specializările în IT, media, design, arhitectură cu o valoare adăugată mare, care pot repulsa economia națională.

În cadrul sesiunii de întrebări și răspunsuri, principalele direcții s-au îndreptat către aprecierea impactului programului POSDRU în România și către eficacitatea mecanismelor de consultări din interiorul dialogului social.

Conferința s-a încheiat cu **festivitatea decernării Premiilor de Excelență IER** pentru promovarea spiritului și valorilor europene. Dl **Leonard Orban**, Președinte al Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a subliniat faptul că este pentru prima dată când, în cadrul acestei secțiuni se decernează premii și pentru activitatea platformelor online. Aceste premii au fost menite să exprime aprecierea pentru munca și efortul depus în promovarea spiritului și valorilor europene.

Dna **Gabriela Drăgan**, Prof. univ. dr., Director General al Institutului European din România, a ținut să felicite câștigătorii pentru efortul depus și pentru reușita de a se menține în grila de programe.

Laureații celei de-a cincea ediții a Premiilor de Excelență IER au fost: din cadrul emisiunilor TV: Beneficiar România (TVR 1), Context (The Money Channel), Euroferma (Național 24Plus), Europa 360° (TVR Timișoara), Europa mea (TVR 1), Europa TV (Neptun TV, Constanța), Info Europa (Tele'M, Iași), Noi, europenii (Nașul TV), Pașaport Diplomatic (DiGi24), Punți Europene (Nord TV, Borșa, Maramureș). Emisiunile radio și platformele on-line premiate au fost: Proiectul Euranet Plus (Societatea Română de Radiodifuziune), Tânăr în Europa (RFI România), www.caleaeuropeana.ro, www.euractiv.ro, www.europuls.ro, www.fonduri-structurale.ro.

Sinteză realizată de

Ana-Maria Popa și Denisa Ticușan, stagiaři IER

